

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antonii Svcqvet E Societate Iesv Via Vitæ Æternæ

Sucquet, Antoine

Antverpiae, 1630

Cap. 2. de fide

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54856](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54856)

CAPVT II.

*Deliberatio de primo ac precipuo ad finem
medio, Fide.*

*Fides lux
aff.*

HOMO. O Sol iustitiæ, tunc in tenebris lucas mihi lux vera? Tunc splendes mihi, & imples intima cordis mei? Equidem te video, & gratias tibi ex intimo corde ago, quia dedisti mihi in luce fidei veræ ambulare. sed, eheu! vereor ne tenebræ me comprehendant. Quot, Deus bone! fallacia! quot devia! Millenæ hæreses quot non tenebras offundunt mortalitati nostræ! O lux vera illuminans omnem hominem quomodo evadere hactenus potui? Quomodo mei non penè mori sunt pedes? Porrige Pater misericordiarum filio tuo parvulo dexteram, ut in luce fidei Catholicæ vivam, & in te moriar, & propter te; finem enim vitæ ostendisti mihi.

Hob. 11.

*Clemens
Lib. 2.
Strom.*

CHRISTVS. Ecce finem tuum jam cognoscis, prospicis portum: quid superest, nisi ut quæras ad eum mediâ & viam? nulla autem verè magis necessaria, quàm fides. Sine fide enim (ait meus Apostolus) impossibile est placere Deo. Credere enim oportet accedentem ad Deum, quia est, & in quirentibus se remunerator sit. Imò, fides æquè est necessaria, ac ei, qui in hoc mundo vivit, ad vivendum, respiratio. Vides, quo studio orthodoxiæ adhærere, & in eâ se confirmare oporteat, eandem verò quærere, si fortè quis erraverit, quàm sit omninò necessarium? *Credo tibi, &c. pag. 7.*

Psalm. 5.

*Vna est fides,
hæreses plu-
rimæ.*

HOMO. Domine, deduc me in iustitiâ tuâ: propter inimicos meos dirige in conspectu tuo viam meam: non enim est alius, qui dirigere possit gressus nostros in semitis tuis, ut non moveantur vestigia nostra, in tot hæresum & sectarum numero. Equidem quis non hæreat aut erret, velut in multivio, nocte horridâ, viâque ignarus viator? quis non moveret penè pedes suos, nisi tu,

fi tu, lux vera illuminans omnem hominem, illucesce-
 res in cordibus nostris? Non enim est volentis, aut cur-
 rentis, sed tui, Deus miserentis: neque enim caro, aut
 sanguis revelare possunt viam tuam, sed tu solus, qui
 habitas lucem inaccessibilem; à quo velut patre lumi-
 num, omne datum optimum, & omne donum perfe-
 ctum descendit: qui que omnes ad agnitionem verita-
 tis vis venire; ideo non reliquisti nos sine testimonio,
 sed viam certam, & legem, veluti faciem, in mundo hoc
 lucere voluisti, quâ omnes, sicut filij Israël per deser-
 tum, si quidem vellent; deduci possent in terram san-
 ctam, & terram viventium. Alienum esset à bonitate
 tuâ, & crudele, si ad viam ignotam vocares, neque
 quam sequeremur, ostenderes. Clamat id ratio, & san-
 guis tuus pro nobis effusus: dicitur enim ratio veritatem
 esse unam, ut tu, Deus meus, unus es, & Christus unus,
 una Ecclesia, velut arca, extra quam non sit salus. eheu!
 quàm triste videre diluvium errorum, quo mergitur
 totus ferè orbis terrarum, quo scinditur vestis tua in-
 confutilis, & inane redditur precium sacratissimum
 mortis tuæ, Domine JESU!

CHRISTVS. Respice, & vide quanta fecerim animæ
 tuæ, qui te inter tot errantes feci veritatem intueri, &
 viam bonam. *Benedictus es, ut infra pag. 24.*

HOMO. Quid retribuam tibi pro hâc dignatione
 tuâ? numquam certè condignas agere gratias potero,
 vocatus in admirabile lumen tuum.

CHRISTVS. Ego equidem neminem perire volo, &
 ostendo omnibus viam bonam, & Ecclesiam, velut
 Pharum in naufrago mari, velut columnam & firma-
 mentum veritatis.

HOMO. Unde igitur, Domine JESU, tot dissensio-
 nes, sectæ, schismata, & hæresum periculosa charybdes
 ultrò quæruntur?

CHRISTVS. Fili, nonne & lex mea perspicua ac
 lumine naturali nota est? nonne jugum meum suave?

*Ioan. 1.
 Rom. 9.
 Matth. 16.
 1. Tim. 6.
 Fides do-
 num Dei.
 Jac. 1.*

*Deus viam
 ostendit.
 Ecclesiâ.*

*Gratias pro
 Fide.
 1. Pet. 2.*

*Ecclesiâ
 Pharus.*

*Vnde hæresis
nata.*

*Sensu hære-
ticus renuit
credere.*

2. Cor. 3.

*Vna est fide
necessaria ad
salutem.*

Tit. 3.

*Psal. 85.
Gratiarum
actio pro Fi-
de.*

*Psal. 55.
Psal. 72.*

Psal. 18.

attamen multi malitiâ suâ ita excæcantur, ut ratio natu-
ralis planè obfusceretur, & mandata mea grãvia & im-
portabilia existiment, arguant sapientiam & bonita-
tem meam, quasi ego damnationis eorum cupidus ju-
berem, quæ seruari non possunt: perinde, ac volare sine
alis, sine pedibus stare. Scrutari omnia volunt, neque
quidquam credere se, priusquam intelligant, profiten-
tur. Quasi verò Trinitatis mysterium capiat quisquam,
aut ulla naturæ arcana perfectè comprehendere possit.
Sic & ridiculè credere se Scripturæ ab Ecclesiâ traditæ
profitentur, sensum verò illius respuunt ab eâ intelligen-
re: atque ita, quos spiritus non vivificat, littera occidit.
Sunt, qui nihil horum pensi habent, & quavis in reli-
gione salutem sibi promittunt. Quod si ita foret, quor-
um Evangelium annuntiassem vobis, & quæ hauseram
è Patris sinu, enarrassem? Quorsum hæreses jussu
meo damnatæ fuissent? Martyres pro fide meâ Catho-
licâ, occubissent? Apostoli, ut Evangelium prædica-
rent universo mundo, missi fuissent? Quod esset inter
Judæos, Turcas, Christianos discrimen? Cur mandaf-
set Apostolus meus ex me hæreticum devitari post se-
cundam correptionem, quòd subversus sit qui hujus-
modi est, & proprio judicio condemnatus? *Benedictus es,*
&c. ut infra, pag. 24.

HOMO. Confitebor tibi, Domine, in toto corde
meo, & glorificabo nomen tuum in aeternum, quia mi-
sericordia tua magna est super me, & eruisti animam
meam ex inferno inferiori: eripuisti animam meam à
morte, & pedes meos à lapsu: tenuisti manum dexte-
ram meam, in voluntate tuâ deduxisti me, & cum glo-
ria suscepisti me: gloria enim magna sequi te, Domine,
& sanctam legem tuam, legem immaculatam, conver-
tentem animas: iudicium tuum verum, illuminans par-
vulos.

CHRISTVS. Planè immaculata, & sancta est lex
mea, & hæc tibi nota sit catholice veritatis. Nonne
enim

enim hæretici castitatem, quam ego commendavi, impossibilem aiunt? vota verò & abstinentiam, impia esse clamant: me peccati auctorem volunt, & libertati ac nequitia suæ velamen prætexunt. Quorsum verò leges, pœnæ ac præmia, si peccatum vitare homo non potest?

Fidei vera nota.

HOMO. Hæc luce clariora esse vidi, dum posuisti animam meam ad vitam, & non dedisti in commotionem pedes meos. Sed & illud me plurimum confirmat, certumque in tantâ rerum incertitudine reddit, quòd Catholicos salvari posse etiam hæretici profiteantur. Quæ ergo dementia esset, cum Catholicis non stare, quos etiam adversarij salvos esse decernunt? Cui enim non suaderem tutiorem in tanto discrimine viam eligere: illa autem est, quam probat utraque pars, etiâ si sibi adversariæ. Sic nemo dubitat utriusque medici iudicio medicinam probatam tutius accipi, quàm alterius opinione damnatam.

Psal. 65.

Dementia est Catholicum non esse.

O quantas in horâ mortis angustias patiuntur, tot (eheu!) jactati erroribus, quot ferè capita reperiuntur! non est; ubi pedem firment, sed dubii vivunt ejusmodi, dubiique moriuntur: & qui ausi sunt, dum vivunt, arguere te, quòd viam certam non monstraveris, certò in æternæ damnationis barathrum sese præcipitant. O quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, ut plorem interfectos populi mei? Quid excusabunt miseri? Quid dicent, cum ad te Deus meus iudicem suum venerint? non enim habebit te Deum patrem, qui Ecclesiam, dum viveret, noluerit habere matrem. Quid aliud audiet quàm laudari abs te opera bona; quòd boni esurienti tibi dederint manducare, & sitienti potum præbuerint, & ob hoc æternis à te præmijs honorari; qui verò secus fecerint, sempiternis supplicijs addici? *Hæcine vera*, & c. ut sup. pag. 7.

Actus zeli.

Ierem. 9.

Hæretico nulla excusatio.

CHRISTVS. Quid respondebunt mihi, quòd apostatis nullis miraculis clari, sed criminibus, spurcitiâque notis adhæserint, & tantâ antiquitate & miraculis roboratam

*Hæreticorū
fundamen-
tum.*

*Cruz hære-
ticos dam-
nabit.*

*Premium nõ
debetur hæ-
retico.*

*O Æterni-
tas!*

Psalm. 101.

*Nusquam
Sancti nisi
in Ecclesiã.*

*Miracula in
Ecclesiã.*

Luc. II.

*Quales re-
formatores
quærat
IESVS.*

boratam Ecclesiam deseruerint; hoc solo argumento quod Scripturam, ac Patres dicerent ipsi sese melius explicare, suoque id sensu. Adverte an ullum aliud, ut ad se homines trahât, hæretici adferre possint argumentû.

Quid dicent, cum signum crucis meæ fulgebit in cælo, qui omnem carnis afflictionem abhorruerunt, & exemplum meum spreverunt? laboranti in vineâ meâ promisi præmium, & villico reddenti fructum in tempore: an verò, cum omnia illi opera, peccata esse dicant, peccatis ego præmium statui, aut ea fructus appellavi? tunc erubescet coram orbe terrarum, qui dicentes se esse sapientes, stulti facti sunt: & quæcunque non intellexerunt, blasphemântur; nihil certi habuerunt, nisi quod illi iudicârunt.

HOMO. Et si quidem de æternitate omni non ageretur, minùs affligeret me perditio eorum. Sed ô æternitas, æternitas! quàm gravis illos manet æternitas! Miserere, Domine, miserere, quia tempus miserendi, quia venit tempus. *Benedictus es Domine, &c. ut infr. p. 24.*

CHRISTVS. Mihi proprium est misereri semper & parcere: sed cum hortor, moneam, clamem in plateis, nemo interrogat de viis antiquis. Si enim id facerent, ecce, quot Monachorum sanctorum agmina illis lucem adferrent? quot Episcoporum lumine caliginem dissiparent? quos Missam fecisse, & ritu Catholico vixisse testatur omnis antiquitas, & templa loquuntur, & anathemata clamant. Quotenim olim ego hodieque ad Matris meæ honorem miracula edidi? quot Sanctos iisdem illustravi? ac sicut Judæi me in principe dæmoniorum ejicere dæmonia dicebant: ita hæretici cæci præstigias, & mendacia vocant, quæ totus orbis testatissima novit & probat.

Quid sibi volunt isti Reformatores ego innocens, impollutus, agnus sine maculâ (cujus oculi respicere ad malum non possunt) mittam, ut Ecclesiam reformat, apostatas, & homines ventri ac deliciis dedi-

tos?

tos? & quomodo prædicant si non mittantur? hinc fit ut inexcusabiles sint, qui hæc nõrunt, magistri eorum: qui populum meum errare faciunt, ut ducant eos velut oves errantes, & occidant & mactent, donec in infernum perveniant, ubi mors depascet eos. *Psal. 48.*

HOMO. O patiens & longanimis super malitiã hominum! miserere saltem populi innumeri, & turbarum, quæ sunt sicut oves sine pastore. Vide ut infernus dilatãrit os suum; aspice, Domine, & ne memineris iniquitatum nostrarũ, citò anticipent nos misericordiã tuã. Tu enim pastor es, tu dux noster, legifer noster. Da illis gustare semel pacem, quam multam dedisti diligentibus te, & venient & adorabunt te, Domine, & confitebuntur nomini tuo. *Isaia 50.* Credo tibi, &c. pag. 7.

CHRISTVS. Pax non est nisi in humili corde: quæ verò humilitas esse potest in eo, qui audet grandi supercilio Scripturam meam censere, vellere, truncare; Patres verò falsis erroribus aspergere, aut eos stupiditatis & insitiã in simulare? Nõnne veritas una est? nõnne ubi divisio, ibi dissensio? quot verò illic capita, tot sunt sententiã; cùm quis spiritum suum audeat appellare auctorem. Nihil enim discriminis est inter sectas illas, ut dixi; nihil adferre possunt, nisi, Nostra hæc explicatio germana est, nostra melior. Quis hoc confirmat? spiritus, sibi scilicet contrarius; Et verò nõnne veritas una est, & falsitas multiplex? Quis ignorat in omnem partem Scripturam, & Patres torqueri malitiã hominum posse, uti & leges? Quare nisi iudices & arbitri essent, non forent illã pacis auxilia; sed dissidiorum fundamenta: ideoque ego arbitrum Ecclesiam statui, columnam & firmamentum veritatis, quam si quis non audiret, esset sicut Ethnicus & publicanus. Ego ne & Apostoli mei sic probavimus veritatem doctrinã, dicentes: Spiritus meus hanc vobis doctrinam ut sanio-rem proponit? Quis enim sua commenta sic venditare nequit? Ego verò dixi: nisi opera fecissem in eis, quæ *Pacem non habet nisi humilis.* *Vnicum argumentum hereticorũ.* *Arbiter necessarius, & iudex.* *1. Tim. 3.* *Matth. 18.* *Ioan. 15.*

*Nota Eccle.
sicut miracu-
la.*

nemo alius fecit, peccatum non haberent. Atque hoc sigillum doctrinæ meæ non mihi soli seruari, sed libens discipulis meis tribui, atque ad eò promisi fore ut majora me facerent; nullumque ævum est vel erit, quo non & miracula, & Sancti velut stellæ in firmamento Ecclesiæ meæ fuerint, & futuri sint. *Hæcine vera*, ut supra, pag. 7.

*Libertas
carnis invi-
zat ad here-
sim.*

HOMO. Hoc etiam animadverto, nunquam à Catholicis deficere ullos, ut meliores fiant, sed ut libertatem carnis, quam prædicant hostes tui & crucis tuæ, consequantur. Vivere cum hæreticis, & cum Catholicis, heu! mori frustra ut plurimum optant, qui prudentiores eorum: cum securè, etiam cum iis, omnium iudicio, moriantur. Heu miseri! usquequò gravi corde? ut quid diligitis vanitatem, & quæritis mendacium?

Psal. 4.

E X E R C I T I V M.

*Psal. 65.
Ecclesia
audienda.*

BENEDICTVS es Domine Deus, qui non amovisti misericordiam tuam à me, sed revelasti mihi aurem, ut audirem Ecclesiam tuam, & non essem sicut Ethnicus, & publicanus. Benedictus sis in æternum, o infinita bonitas, quæ notas mihi fecisti vias vitæ, cum extra Ecclesiam tuam nulla via sit salutis. Obsecro te Domine fac me stare constanter super semitas antiquas tot sanctorum Patrum testimonio firmatas, & eorundem vestigijs, sive exemplis calatas. Illumina me o lux vera, & ita confirma me ne unquam obdormiam in morte; ne quando dicat inimicus meus: Prevalui adversus eum.

*Extra illam
nulla salus.*

Psal. 12.

Rom. 11.

*Isaia 5.
O quot
pereunt
animæ!*

Psal. 67.

*O quanto
studio que-
renda salus!*

O altitudo divitiarum sapientiæ, & scientiæ Dei! quàm incomprehensibilia sunt iudicia ejus, & investigabiles viæ eius! Quis cognovit sensum tuum Domine, aut quis consiliarius tuus fuit? Ecce pereunt in horas singulas innumeri propè mortales, & dilatavit infernus os suum absque ullo termino, & vix est qui annos æternos in mente habeat, qui æterna supplicia, & solatia consideret sempiterna. Quo enim studio, bone JESU, si ea cogitarent homines, veritatem quærent? quò fervore Ecclesiam Catholicam, cum una sit via salutis complecterentur. Neque certe

certe ea latere potest, cum tot sanctitate illustribus viris, tot clara miraculis, tot confirmata saculis, tot Martyrum sanguine signata sit, & ob signata. Dicite mihi, errantes anima, immortales anima, agni immaculati sanguine redempta, ad aeterna creata gaudia, cur ruitis in aeternum luctum? Quis vos, obsecro, sic fascinavit? Itane verò credibile est saculis propè sedecim sanctissimos, & sapientissimos viros errasse, donec è fornice veniret apostata monachus, & Venere afflatus, & è popinâ Baccho calens quintum euangelium eructaret?

Quis credat id quod oculis aspiciamus, tot mortales errantes à viâ veritatis huius fatuâ doctrinâ tam securos esse, vivere, dormire? Eheu! nesciunt miseri quâ illis imminet aeternitas. idè neque querunt de viâ rectâ, de viis antiquis; non attendunt viam semel & vitam peractam numquam esse remeabilem. Venite, quaeso, & videte opera Domini, qua posuit prodigia super terram, & discite, ubi sit longiturnitas aeterna vita, ubi via salutis: sine fide enim impossibile est Deo placere. Aspicite Eremitarum & Monachorum agmina abstinentiâ & innocentia vita summâ in Ecclesia sola Catholica micantia, Virginum choros castitate rutilantes, Martyrum invictam patientiam. O quas tibi debeo grates, Redemptor mi, qui in istis tenebris haec lumina oculis meis splendescere fecisti, ut viderem quò & quâ tenderem, & columna veritatis Ecclesiae Catholica adhererem; in quâ verâ fides peccatores sanat, ignorantes illuminat, curat egrotos, docet fideles, poenitentes reparat, justos reddit ferventiores, coronat Martyres, conservat Virgines, Conjugatos castificat, reformat Ecclesiasticos, Sacerdotes consecrat, preparat regna caelestia, aeternamq; hereditatem in Angelorum societate communicat? O utinam haec aspicerent & cogitarent, & praecepta tua, Deus, servare vellent, quos apostatarum deliria miserè seducunt! Verè enim dixisti, ô Veritas aeterna, Si quis voluerit voluntatem Patris mei facere, cognoscet de doctrinâ meâ, vtrum ex Deo sit, an ego à me ipso loquar. Sed quis est qui potest cacum, & mutum curare? Nonne tu qui solus es? Veni igitur desiderate cunctis gentibus, & dic ut cæci videant, surdi audiant, pauperes anima tam tibi cara, & preciosa euangelizentur. Exite, exite anima

O aeternitas! cur errantes non reducis?

Psal. 45.

Hebr. 11.

August. ser. 10 de verb. Apost.

Ioan. 7.

Fides est donum Dei.

Iſa. 63.

Heb. 11.

Iſaia 65.

Prov. 1.

quibus impendet longa aternitas, exite de medio Sodomorum, de Synagogâ impiorum, & cum Abrahamo de Vr Chaldaeorum. At nemo potest venire ad te, niſi traxeris illum. Trahe ergo, Domine, animas illas vinculo charitatis tuae, fac ut guſtent, quàm ſuauiſ ſit panis tuus, & frumentum electorum, & vinum germinans virgines. Miſerationum Domini recordabor, ô anima mea; laudem Domini ſuper omnibus quæ reddidit nobis Dominus, & ſuper multitudinem bonorum, quæ largitus eſt nobis ſecundùm indulgentiam ſuam, & ſecundùm multitudinem miſericordiarum ſuarum. In dilectione tuâ, & in indulgentiâ tuâ redemiſti me, bone JESV, & portâſti me, & elevâſti me cunctis diebus ſæculi. O utinam, Paſtor bone, audirent oves tuae errantes vocem tuam! certè cum Moyſe fide relinquerent Aegyptum, & tenebras ejus, & venirent ad te, paſtor animarum noſtrarum; te, bone JESV, qui expandis manus tuas totâ die ad populum incredulum, qui graditur in viâ non bonâ poſt cogitationes ſuas; te, ô Sapientia aterna, quæ foris prædicas, & das in plateis vocem tuam, dicens: Uſquequo parvuli diligitis infantiam, & ſtulti ea quæ ſibi noxia ſunt, cupient, & imprudentes odibunt ſcientiam? Illumina, ô bone JESV, animas eorum, & meam, & confirma me, & adauge mihi fidem, tu qui illuminas omnem hominem. Sparge, ô bone JESV, redemptor mi, radios pietatis tuae, & miſerere; recordare Domine miſerationum tuarum, & preciſi ſanguinis tui, quo redempti ſumus. Perduc nos, paſtor bone, ad veram paradifi pascua; libera nos de morte aternâ, ô vita noſtra, & unicum refugium noſtrum.

Praxis pro converſione ad orthodoxam fidem.

Oratio.

PRIMÒ, neceſſe eſt hominem ad Deum confugere, & lucem ab eo poſtulare.

Indifferètia.

Secundò, affectus deponere, atque odia ut animo defæcato de re totâ poſſit judicare. affectus autem maximè erga bona eſt exuendus, qui multos irretitos tenet.

Leſſio Patrum.

Tertiò, legere expedit antiquos Patres, ſed non eos, quos peſſimo majorum ſuorum hæreticorum exemplo, noſtri temporis hæretici depravârunt.

Quartò,

Quartò, conferre cum viro docto, non animo disputandi, *Collatio,*
sed veritatem agnoscendi.

Quintò, eleëmofynas eâ intentione largiri, & orationi hu- *Eleemofynæ,*
militer ac crebrò incumbere. Et vel Angelum mittet Dominus, *Prov. 8.*
ac compellet novum Petrum aliquem venire, id est, Apostoli-
cum virum; vel ut Eunuchò Philippum dabit. Qui enim vigilat
ad fores sapientiæ, & observat ad postes ostii illius, beatus est,
& inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino.

Sextò, beneficiis animus errantis, quem juvare desideras, pri- *Conciliatio*
mò conciliandus plus enim trahit charitas, quàm suadeat mul- *proximi.*
ta d sputatio, atque ita celebrem illum Anachoretam Paphnu-
tium conversum fuisse legimus.

Septimò, libellos pios errantibus submittere, eorum proles *Lectio pio-*
educandas suscipere, atque in orthodoxâ fide instituere, egre- *rum libello-*
gia est charitatis industria. *rum.*

Octavò, adultiores si quis studeat in viam reducere, juxta *Vitiarum*
consilium R. P. Petri Fabri è Societate nostrâ, eorum primùm *fuga.*
animus à vitiis avocandus, & vitæ licentia: hæc enim ferè uni-
ca remora esse solet.

Nonò denique, cum infidelitas primum peccatum non sit, *Veneratio*
ut quisquam se in fide conservet, utile est Ecclesiæ mores ac *carimoniarum.*
præcepta ubique defendere, uti & Patrum traditiones ac Su-
periorum mandata, diligenterque iis parere; vitam denique,
non vulgi lege tepidè, sed ex Sanctorum exemplo ferventer
instituere.

Decimò, nutanti circa fidem expedit, Primò, certò credere *1. Cor. II.*
multas hæreses esse; imò, ut Apostolus loquitur, oportere ut
hæreses sint, ut qui probati sunt, manifesti fiant. Secundò, hæ-
reticos ab Ecclesiâ & Patribus cenferi damnatos, Tertio, con- *Aug. de fide*
siderare veritatem unam esse, quæ ut omnibus innotesceret, *ad Petr.*
misit Deus filium suum: tantum abest, ut eam consuldò occul- *Veritas est*
târît, errori viam ministrans. Illam proinde toto animo pro- *una.*
ponat quærere: verum enim verò magnâ cum humilitate. una
enim superbia omnium hæresum fons est & origo. Hæreticus
siquidem Concilia omnia, Patres, Doctores, Sanctos & majores
omnes damnat erroris, ut unus sapere videatur; neque ul-
lam suæ doctrinæ rationem potest reddere, quàm se genuinum,
supra omnes, sensum Scripturæ esse consecutum.

Oratio pro executione, &c. supra pag. 10.

Oratio

Oratio pro errante in Fide.

INTER mille angustias constitutus, de aternitate vehementer
 anxius, in tenebris ambulans sicut ovis que perijt, ad Te venio,
 IESV benignissime, lux mea, & pastor animæ meæ, qui venisti
 in hunc mundum, & sic me dilexisti, ut sanguinem, & vitam
 tuam in ignominiosâ crucis arâ pro me effunderes, deduc, obsecro
 te per viscera misericordiae tuæ, me in viam salutis. Doleo enim
 vehementissimè ex amore tui, quod ullâ ratione recesserim à
 te: spero quod non despicias opus manuum tuarum. Tu enim vis
 omnes ad agnitionem veritatis venire, & ego eam abs te
 humillimè efflagito: & paratus sum in tanto salutis negotio
 nihil omittere, quod ad illud pertineat. Memento queso, Domine,
 me esse opus manuum tuarum. Et quid proderit tibi si peream,
 quem tanto precio redemisti? Tu non vis mortem peccato-
 ris, sed magis ut convertatur, & vivat. Convertite igitur me,
 & convertar ad te. Perveniat ad te clamor meus, quia tempus
 miserendi, & quia venit tempus. Tunc negare mihi potes lumen, &
 lux vera, que toties dixisti: Petite, & accipietis; quarite, & inve-
 nietis? Quæro ego te, dum inveniri potes, & abrenuntio omnibus,
 quæ seducere me valent abs te. Quid enim in iudicio excusare pos-
 sem, si me à veritate seduceret torpor, aut vanitas, aut opes, aut
 honor, aut favor? cum momento hinc vivam, ut felix vivam, vel
 infelicissimus semper moriar in omni aternitate. Libens omnibus
 renuntio ut tuus possim esse discipulus. Tot clamant in auribus
 meis Sanctorum voces, tot miracula cacutientem trahunt, tot
 eruditi invitant ad lumen. Nolo insanus videri mihi præ omni
 antiquitate sapere, sed paratus sum captivare intellectum
 in obsequium fidei, & servire tibi omnibus diebus vitæ meæ.
 Testis mihi tu es, Angele mi custos, testes Sancti omnes, & tu testis
 cordis mei Deus meus, quod sincerè placere tibi desidero, atque
 orthodoxæ fidei, & tibi dulcissime IESV, & Ecclesiæ tuæ adhare-
 re. Tu enim es via, quam quæro, tu veritas, quam indago, tu vita,
 ad quam suspiro.

Contritio.

Deus vult
omnes fal-
vos fieri.
1. Tim. 2.

Ezech. 33.

Obsecra-
tio.Omnia ab-
neganda
propter sa-
lutem.Superbia
est & insa-
nia summa
non crede-
re.

Praxis

Praxis disputandi cum hæreticis.

SI disputacionem cum hæretico evitare nequis; primò petendum ex eo, ne frustra fiat, quis arbiter sit disputacionis vestrae futurus. Si enim dicat, Scripturam, quære quænam illa sit, & unde eam habeat? Ab Ecclesiâ, inquit: Cur ergo eam, dicitis, truncant hæretici, & convellunt; cur, si absque ullo dubio credant Ecclesiæ Catholicæ, ut veraci, dicenti: Hæc est Scriptura, respiciunt ejus, ut mendacis, interpretationem? Jam verò, quòd si ex Scriptura sola agendum, ubi scriptum, libros, quos Scripturam appellamus, esse Scripturam? Unde colligis multa & præcipua credenda, quamvis scripta non sint, & ad Ecclesiam ut columnam & firmamentum veritatis accedendum: de quâ Augustinus: Euangelio non crederem, nisi me Ecclesiæ commoveret auctoritas: Quòd si tunc ad Ecclesiam ire cupiat, quærenda ea est certis notis, antiquitate, sanctitate, unitate doctrinæ, & Apostolicâ traditione. Stultum enim est, & petitio principij, consulendam esse de sensu Scripturæ Ecclesiam, & cum quæ sit, quæritur, unâ notâ illam definire, nempe, Quæ optimè Scripturam explicat. Et rursus, Si quæram, ecquæ illa sit, suam assignare. si rursus urgeam, quis hoc asserat, suum quem habet spiritum erroris, scilicet & vanitatis proferre; si petam unde constet eum spiritum habere, id ipsum tantum asserere, ac denique fidei totius fundamentum hominis vani delirium constituere. Accuratiorem cum hæreticis disputandi rationem tradit R. P. Veronius in suâ Methodo.

*Aug. epist.
cont. manich.
cap. 59*

J A C V L A T O R I Æ,
quibus affectus deliberationis per diem
foveatur.

Accedit e ad eum, & illuminamini, & facies vestra non confundentur. Ita fac Angelum custodē tibi loqui, vel potiùs audi Dominum te invitantem his verbis: Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Hæc Dominum Jesum verba tibi ingeminare, Audi aure cordis tui, illudque, Noli obdurare,

Psal. 33.

Matth. 11.

Vel illa: Si quis sitit, veniat ad me, & bibat.

Vel: Ego sum lux mundi, ego via, veritas, & vita.

Hodie si vocem Domini audieritis, nolite obdurare corda vestra.

Ioan. 7.

Audi, fili, accipe consilium intellectus, & ne abicias consilium meum, investiga sapientiam, & manifestabitur tibi, & continens factus ne de relinquant am.

Ioan. 8.

Psal. 94.

Eccl. 6.

Ruminare etiam potes aliquam ex sequentibus sententijs.

state

- Ierem. 6: *State super vias, & videte, & interrogate de semitis antiquis, quâ sit via bona, & ambulate in eâ.*
 Deut. 32: *Interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi; maiores tuos, & dicent tibi.*
 Prov. 22: *Non transgredieris terminos antiquos, quos posuerunt patres tui.*
 Matth. 24: *Videte ne quis vos seducat: surgent enim multi pseudopropheta.*

CAPVT III.

Deliberatio de secundo medio, seu de statu vitæ eligendo, ut finem consequamur.

Varij sunt status.

Cuiq; in suo statu manendum.

Psal. 62.

Ioan. 8.

CHRISTVS. Post fidei cognitionem, alterum ad salutem medium necessarium est status electio: cum verò varios dederim instinctus, qui à primâ pueritiâ ferè emicant, & singulos ad aliquod vitæ genus, ut prudentissimus pater-familias liberos suos destinem (non enim ad otium, sed ad laborem creati estis) planè de illo maturè statuendum est. Sic Adamum, mox ut creatus fuit, in paradiso constitui, ut custodiret & operaretur illum. Attende autem certum esse, plurimos idcirco malè vivere, & æternâ excidere salute; quòd vitæ genus non eligant, aut perperam suâ libidine potiùs quàm voluntate meâ. Si quis autem vitæ statum nactus sit, is in eo se firmare debet, neque perpetuò fluctuare; sed in suo se perficere. Non levis enim est tentatio sibi nunquam constare, aliorum vitam laudare, de suâ queri. Nullus status est, in quo perfectio, quæ in charitate consistit, nequeat acquiri. Et quamvis forsitan error in prima electione fuerit, quando tamen is mutari nequit, in eo se perficere oportet, atque ad me Patrem misericordiarum confugere, ne fiat novissimus error peior priore. *Credo tibi, ut inf. pag. 7.*

ANIMA. Ecce, Domine Deus metis, ex bonitate tuâ immensâ creasti me; sed scio, meliùs mihi esset natum non fuisse, nisi viam noverim, quâ peregrinus in terrâ desertâ, in viâ & in aquosâ, perveniam ad te finem meum, & summam felicitatem meam. O lux vera quæ omnes illuminas! ô via, ô veritas, ô vita! quâ ibo, ut veniam ad